

**Профілактика та запобігання
поширенню вірусних гепатитів
серед отримувачів соціальних
послуг**

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 479, основними завданнями центру соціальних служб є проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей з дітьми

Відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 03.03.2020 № 177, основними завданнями центру надання соціальних послуг є проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню в складні життєві обставини осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення

Соціально-профілактична робота направлена на проведення просвітницько-навчальних заходів з метою формування стійкого інтересу до здорового способу життя, підвищення рівня гігієнічної культури, санітарної освіти, відповідального ставлення до свого здоров'я

Метою соціальної профілактики є не лише та не стільки попередження розвитку негативних явищ, а створення умов для повноцінного функціонування суспільства та життєдіяльності окремих осіб.

У широкому розумінні соціальна профілактика ставить за мету підвищення якості життя людей, збереження та зміцнення їх здоров'я, яке Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) розглядається як гармонійне поєднання фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороб або фізичних вад

ГЕПАТИТ — ЦЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ПЕЧІНКИ ЗАПАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ, ЯК ПРАВИЛО, ВІРУСНОГО ПОХОДЖЕННЯ

ГЕПАТИТ В І С — ДВА ОСНОВНИХ ТИПИ З П'ЯТИ РІЗНИХ ІНФЕКЦІЙ ГЕПАТИТУ — Є ПРИЧИНОЮ 96% ВСІХ ВИПАДКІВ СМЕРТІ ВІД ГЕПАТИТУ. БЛИЗЬКО 325 МЛН ЛЮДЕЙ У СВІТІ ЖИВУТЬ З ХРОНІЧНОЮ ІНФЕКЦІЄЮ, СПРИЧИНЕНОЮ ВІРУСОМ ГЕПАТИТУ В АБО ВІРУСОМ ГЕПАТИТУ С

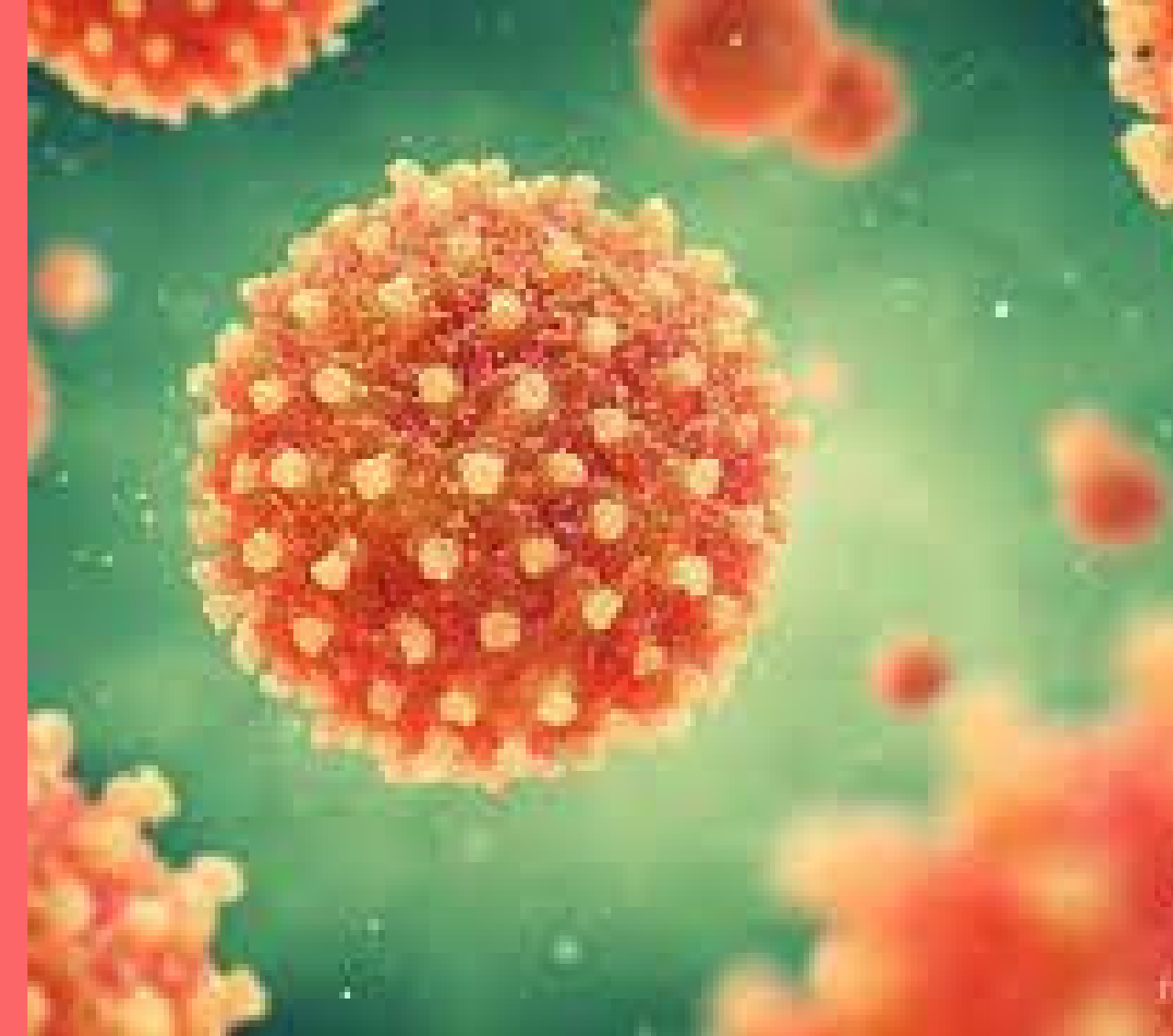
Вірусні гепатити – це велика група захворювань, які викликаються вірусами, що здатні розмножуватися безпосередньо в клітинах печінки з наступним порушенням їх функцій

Існує п'ять основних типів вірусів гепатиту: А, В, С, D і Е

Усі типи вірусів спричиняють захворювання печінки, але між ними є істотна різниця. Зокрема, типи В і С призводять до розвитку хронічного запалення печінки у мільйонів людей і є однією з головних причин цирозу та раку печінки

Різні типи вірусів характеризуються різними шляхами передачі, інтенсивністю клінічних проявів, чутливістю до лікарських препаратів та методами профілактики

Вірусний гепатит А та Е – це гострі кишкові інфекції з переважним ураженням печінки. Джерелом зараження є хвора людина в початковому періоді захворювання. Вірус передається через забруднену воду, продукти харчування, брудні руки.

Переважна більшість захворілих повністю одужують від гепатиту А з довічним імунітетом. Однак, незначна частина людей, інфікованих вірусом гепатиту А, може померти від блискавичної форми гепатиту.

У країнах, що розвиваються, з поганими санітарними умовами та гігієною, більшість дітей (90%) встигають перехворіти на гепатит А до досягнення ними 10-річного віку. Для профілактики гепатиту А є безпечна та ефективна вакцина.

Вірус гепатиту Е передається, головним чином, через контаміновану воду, проте були виявлені і інші шляхи передачі: споживання недостатньо термічно обробленого м'яса або м'ясних продуктів, отриманих від інфікованих тварин; переливання інфікованих продуктів крові та вертикальна передача від вагітної жінки її плоду.

Як правило, захворювання самовиліковується, але в деяких випадках може розвиватися в швидкоплинний гепатит (гостру печінкову недостатність).

Гепатити В і С передаються шляхом проникнення вірусів в організм людини при порушенні цілісності шкірних покривів та слизових оболонок, зокрема, статевим шляхом, під час пологів, хірургічних втручань, переливання крові та її компонентів, внаслідок використання нестерильних інструментів та виробів медичного призначення, під час пірсингу, татуювання, а також через засоби для дотримання особистої гігієни (зубна щітка, бритва, ножиці).

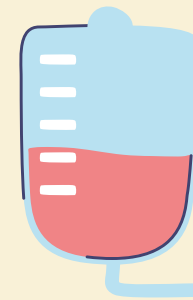
Приблизно 686 тис. чоловік вмирають щорічно від інфекції гепатиту В, включаючи цироз і рак печінки як наслідок хронічної інфекції гепатиту В.

Вірус гепатиту С може викликати як гостру, так і хронічну інфекцію, яка варіюється по тяжкості від легкої хвороби, яка триває кілька тижнів, до серйозної довічної хвороби. У всьому світі від хронічної інфекції гепатиту С страждають близько 150 млн. чоловік. У значного числа осіб з хронічною інфекцією розвивається цироз або рак печінки. Щорічно від пов'язаних з гепатитом С хвороб печінки помирає приблизно 700 тис. чоловік. На щастя, при своєчасній діагностиці та лікуванні гепатиту, з цією хворобою можна успішно боротися

Шляхи передачі вірусного гепатиту В

Від матері до
новонародженої дитини

Переливання та маніпуляції
пов'язані з контактом з
кров'ю

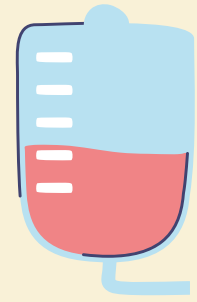
Використання
нестерильного
інструментарію

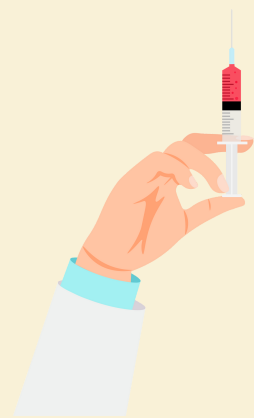
Незахищені
статеві контакти

Вірус гепатиту В не передається через столові прибори, унаслідок годування груддю, через обійми, поцілунки, рукостискання, кашель, чхання, користування громадськими басейнами чи подібними об'єктами

Вірус гепатиту С, в основному, передається під час контакту з інфікованою кров'ю чи біологічними рідинами інфікованої людини. Найпоширеніші шляхи передавання:

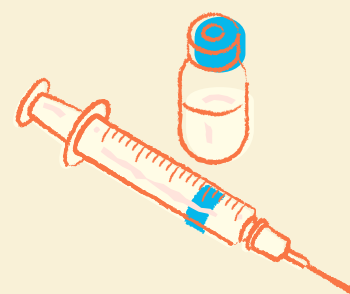
під час переливання крові та її компонентів

небезпечні медичні та інші маніпуляції, пов'язані з контактом з кров'ю (татуювання, пірсинг тощо);

використання нестерилізованих побутових та професійних приладів після інфікованої людини (зубні щітки, манікюрні ножиці, бритви тощо);

використання нестерильного ін'єкційного інструментарію

Профілактики парентеральних вірусних гепатитів (В та С) забезпечують наступні санітарно-гігієнічні заходи:

в побуті необхідно використовувати індивідуальні засоби особистої гігієни, уникати травмувань;

під час отримання медичної допомоги у медичних закладах, косметологічних процедур у салонах необхідно звертати увагу на наявність стерильних одноразових виробів медичного призначення, стерильного інструментарію, дезінфікуючих засобів для обробки рук та стерильних одноразових медичних рукавичок у медичного персоналу;

з метою профілактики статевого шляху передачі інфекції слід уникати випадкових статевих контактів, використовувати індивідуальні засоби захисту.

**Вірус гепатиту В може виживати поза
межами людського організму
щонайменше сім днів та залишатися
високовірулентним протягом цього
періоду**

ІНКУБАЦІЙНИЙ ПЕРІОД (ПЕРІОД ВІД МОМЕНТУ
ІНФІКУВАННЯ ДО ПЕРШИХ КЛІНІЧНИХ ПРОЯВІВ)
ТРИВАЄ В СЕРЕДНЬОМУ 75 ДНІВ, АЛЕ МОЖЕ
ВАРІЮВАТИ ВІД 30 ДО 180 ДНІВ.

Захворювання може мати як гострий, так і хронічний перебіг. Більшість людей не помічають жодних симптомів у гострій стадії інфекції, однак у деяких людей можливі:

✓ ЖОВТЯНИЦЯ

✓ потемніння сечі

✓ надмірна втома

✓ блювання

✓ посвітління калу

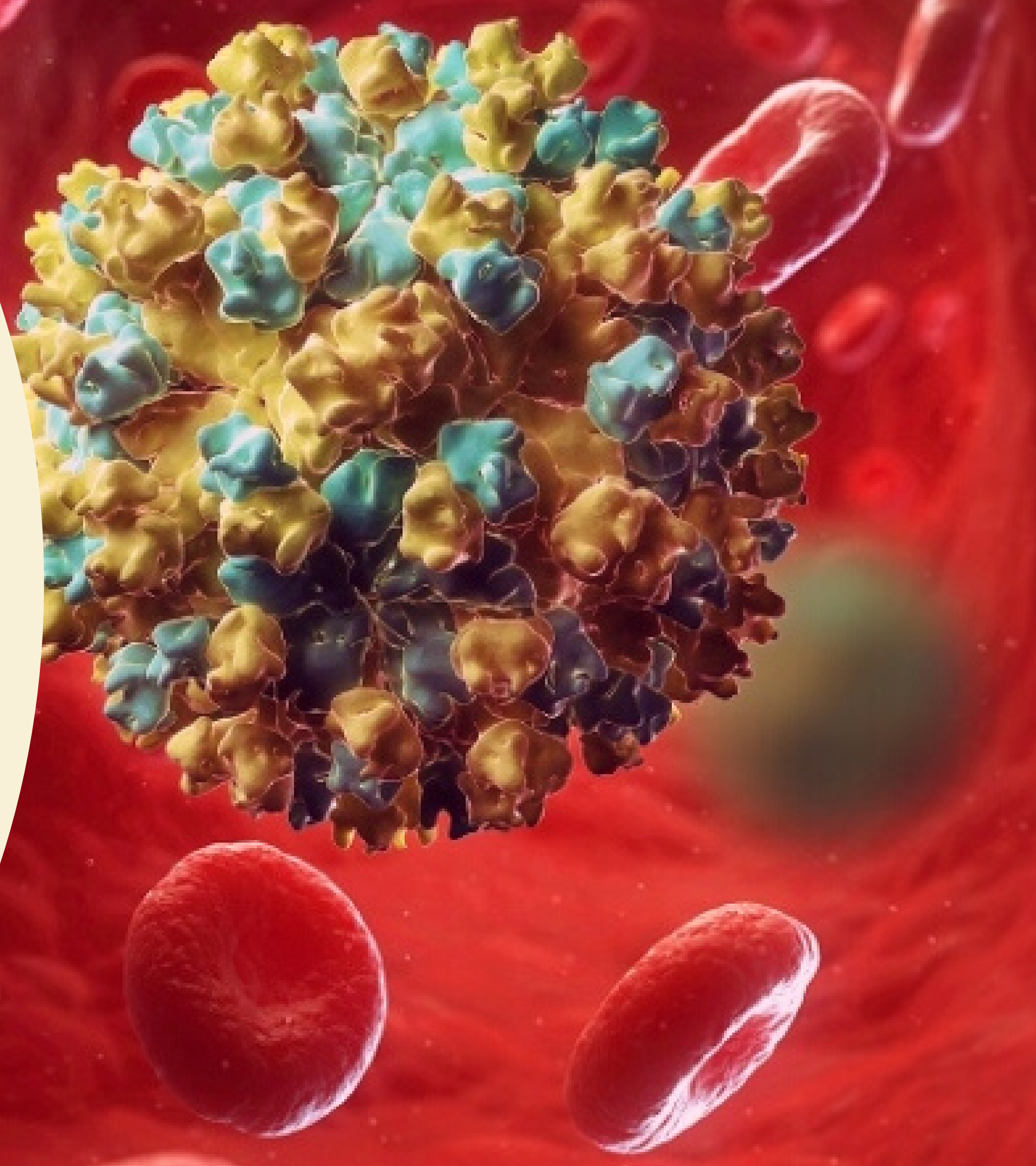
✓ болі в животі

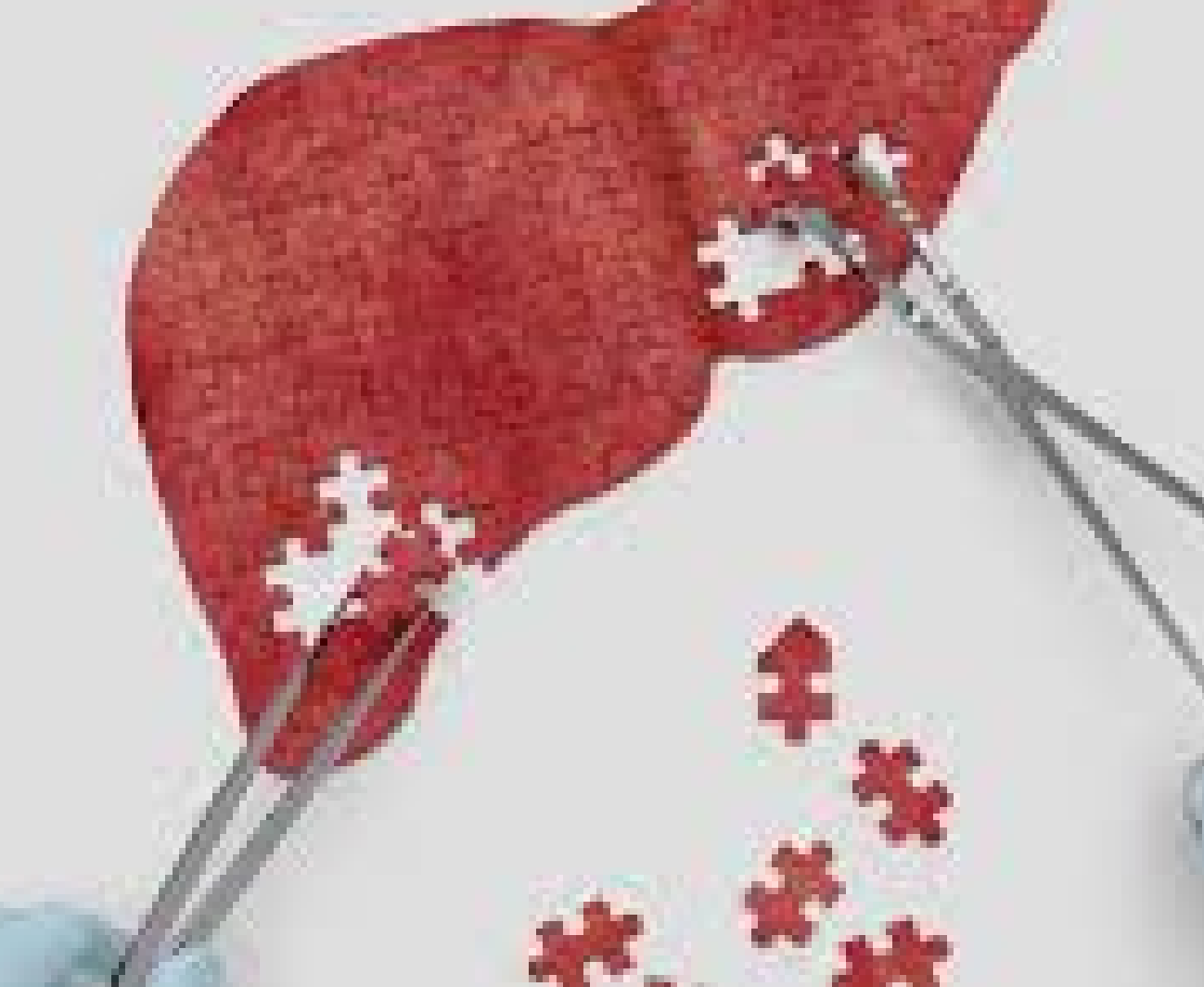
✓ нудота

У деяких випадках можливий розвиток гострої печінкової недостатності, що може призвести до смерті. Хронічна інфекція може спричинити розвиток цирозу або раку печінки (20–30% випадків)

Вірусний гепатит D — це захворювання печінки, спричинене вірусом гепатиту D, для розмноження якого потрібен вірус гепатиту B. Може мати як гострий, так і хронічний перебіг. Інфікування вірусом гепатиту D неможливе без присутності вірусу гепатиту B. Ко-інфекція вірусом гепатиту B/вірусом гепатиту D зумовлює тяжчий перебіг захворювання, ніж моноінфекція вірусом гепатиту B

Інфікування вірусом гепатиту D відбувається лише одночасно з вірусом гепатиту B або інфекція вірусу гепатиту D є суперінфекцією щодо вірусу гепатиту B

Вірус гепатиту D передається під час контакту з кров'ю або іншими фізіологічними рідинами інфікованої людини. Передавання від матері до дитини (вертикальний шлях) відбувається рідко.

Вірус гепатиту D, як і вірус гепатиту B, передається під час контакту з інфікованою кров'ю або її продуктами чи статевим шляхом.

Основним методом профілактики інфікування вірусом гепатиту D є вакцинація проти вірусного гепатиту B, підтримання безпеки крові та послуг зі зниження шкоди. Вакцинація проти вірусу гепатиту B не забезпечує захист від вірусу гепатиту D для тих, хто вже інфікований вірусом гепатиту B.

Лікування вірусних гепатитів тривалий і кропіткий процес. На жаль, на даний час немає препаратів, які гарантували б повне одужання

Завдяки новітнім препаратам прямої протівірусної дії показник одужання від вірусного гепатиту С сягає 95 %

Вірусний гепатит В вимає довічного лікування, однак, якщо розпочати терапію вчасно, прогресування хвороби можна стримати й попередити розвиток ураження печінки

При виявленні вірусного гепатиту необхідно:

- ✓ Звернутися до свого сімейного лікаря
- ✓ Пройти швидкий тест на гепатити або отримати направлення на обстеження в лабораторію
- ✓ Якщо результат позитивний, звернутися до лікаря-інфекціоніста
- ✓ Пройти обстеження та здати усі необхідні аналізи

- ✓ Якщо діагноз підтвердився, потрібно повідомити лікарю - інфекціоністу про те, що є державна програма лікування гепатиту
- ✓ Написати заяву на ім'я директора обласного Департаменту охорони здоров'я або головного лікаря відповідного медзакладу з проханням/вимогою отримати лікування за державною програмою
- ✓ Отримати позитивне рішення від профільної комісії
- ✓ Пройти курс лікування у своїй лікарні